

29^{ος} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΣΔΔΑ – 1^ο ΣΤΑΔΙΟ
ΚΛΗΡΩΘΕΝ ΘΕΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ
«ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ»

2022: Σχολές Οικονομικής Σκέψης:

Δώστε απαντήσεις στα παρακάτω ερωτήματα ανάλογα με τη σχολή οικονομικής σκέψης:

- A) Μπορεί να συμβάλλει η επεκτατική νομισματική πολιτική στην αντιμετώπιση των υφέσεων;
- B) Είναι η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική αποτελεσματική στην αντιμετώπιση των υφέσεων;
- Γ) Μπορούν η νομισματική και / ή η δημοσιονομική πολιτική να μειώσουν την ανεργία;

Ενδεικτικό Σχεδιάγραμμα Απάντησης

Ερώτημα Α:

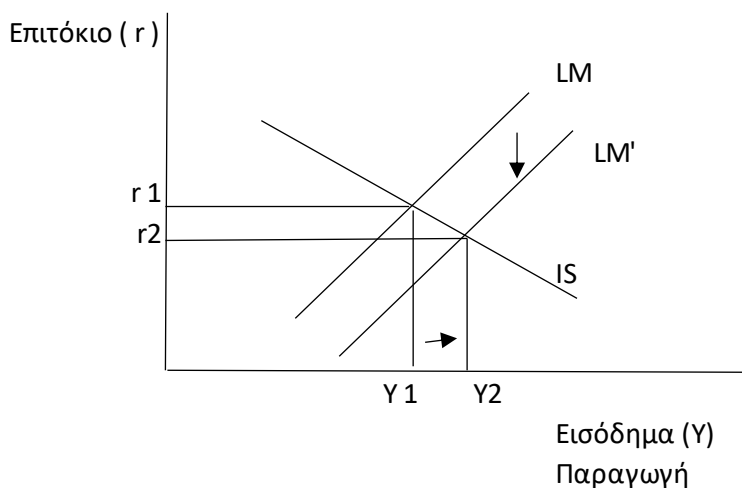
Πρόλογος

- Επεξήγηση για το πότε μια οικονομία θεωρείται ότι βρίσκεται σε κατάσταση ύφεσης (πτώση εισοδήματος και αύξηση ανεργίας)
- Αναφορά στον στόχο της νομισματικής πολιτικής
- Αναφορά στο όργανο το οποίο ασκεί την νομισματική πολιτική
- Πως ασκείται η νομισματική πολιτική (εργαλεία άσκησης της νομισματικής πολιτικής).

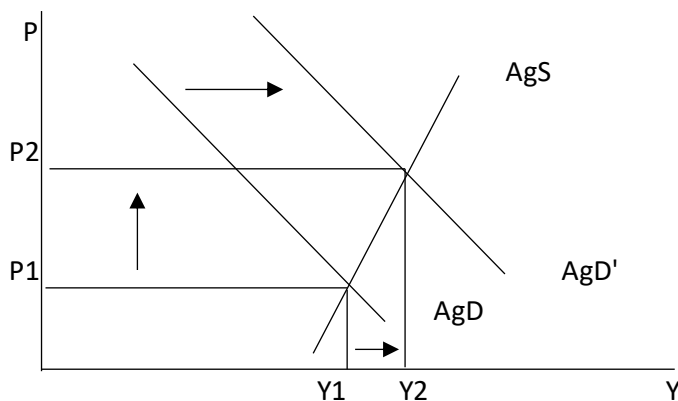
Κυρίως Θέμα

- Επεξήγηση του τι σημαίνει επεκτατική νομισματική πολιτική (αύξηση προσφοράς χρήματος).
- Η άσκηση επεκτατικής νομισματικής πολιτικής συνιστά κρατική παρέμβαση
- Αναφορά στην σχολή οικονομικής σκέψης του Keynes, που υποστήριξε ότι το κράτος θα πρέπει να παρεμβαίνει όταν μια οικονομία είναι σε ύφεση, σε αντίθεση με την σχολή των Κλασικών / Νεοκλασικών οι οποίοι υποστήριξαν ότι η οικονομία αν αφεθεί ελεύθερη, θα οδηγεί πάντα σε ισορροπία.
- Αναφορά στην ποσοτική θεωρία χρήματος των κλασικών.
Οι κλασικοί θεωρούσαν το χρήμα είναι ένα πέπλο που σκεπάζει την οικονομία.. Αν το κράτος αυξήσει την ποσότητα του χρήματος, τότε θα αυξήσει μόνο τις τιμές και δεν θα επηρεάσει την πραγματική οικονομία.

- Ο Keynes υποστήριξε ότι βασικός παράγοντας, που επηρεάζει την απόφαση ενός ατόμου προς τα που θα κατευθύνει τα χρήματά του, είναι το επιτόκιο (θεωρία προτίμησης ρευστότητας).
- Η καμπύλη LM δείχνει την σχέση μεταξύ εισοδήματος και επιτοκίου που οδηγεί σε ισορροπία την αγορά χρήματος.
- Η επεκτατική νομισματική πολιτική αυξάνει την προσφορά χρήματος και μετατοπίζει την καμπύλη LM προς τα κάτω (δεξιά) και επομένως αυξάνεται το εισόδημα και μειώνεται το επιτόκιο. Το χαμηλότερο επιτόκιο που διαμορφώθηκε, ενθαρρύνει τις επενδύσεις με αποτέλεσμα την αύξηση της προγραμματισμένης δαπάνης. Η αύξηση της προγραμματισμένης δαπάνης οδηγεί σε αύξηση της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών και κατά συνέπεια αυξάνεται το εισόδημα.
- Το πόσο θα μεταβληθεί το εισόδημα της οικονομίας από την αύξηση των επενδύσεων λόγω χαμηλότερου επιτοκίου, εξαρτάται από την οριακή ροπή προς κατανάλωση, η οποία προσδιορίζει την επίδραση του πολλαπλασιαστή των επενδύσεων.

- Η επεκτατική νομισματική πολιτική, στην βραχυχρόνια περίοδο θα μετατοπίσει την καμπύλη συνολικής ζήτησης της οικονομίας προς τα δεξιά, με αποτέλεσμα την αύξηση του εισοδήματος και την αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών.

Επίλογος

- Η άσκηση επεκτατικής νομισματικής πολιτικής, δεδομένου ότι όλες οι υπόλοιπες συνθήκες μένουν σταθερές, οδηγεί σε μείωση του επιτοκίου, γεγονός που ενθαρρύνει τις επενδύσεις. Η αύξηση των επενδύσεων, οδηγεί στην βραχυχρόνια περίοδο σε αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά και σε αύξηση της απασχόλησης και της παραγωγής, γεγονός που συμβάλλει θετικά στην μείωση της ύφεσης.

Επιπλέον, οδηγεί και σε αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών, το οποίο αν παραμείνει σε υψηλά επίπεδα για μεγάλο χρονικό διάστημα, σε συνδυασμό πάντα με τις τιμές των αγαθών των υπολοίπων χωρών, ενδέχεται να πλήξει την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων.

Ερώτημα Β:

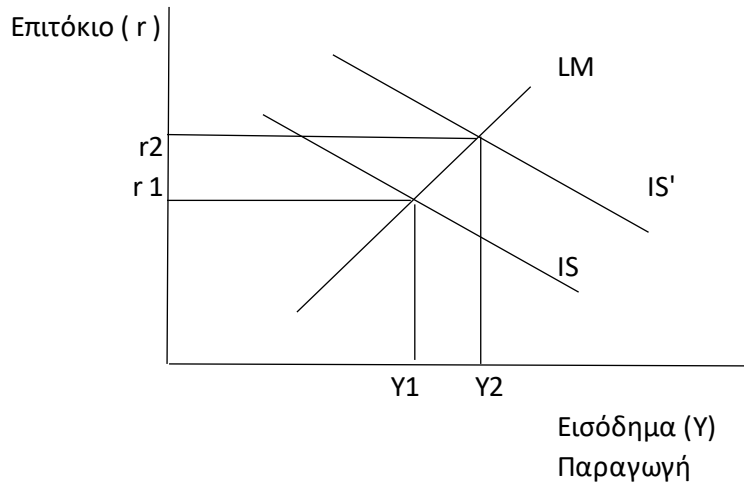
Πρόλογος

- Επεξήγηση για το πότε μια οικονομία θεωρείται ότι βρίσκεται σε κατάσταση ύφεσης (πτώση εισοδήματος και αύξηση ανεργίας).
- Ποιος είναι ο στόχος της δημοσιονομικής πολιτικής
- Ποιο είναι το όργανο το οποίο ασκεί την δημοσιονομική πολιτική
- Πως ασκείται η δημοσιονομική πολιτική (Κρατικός προϋπολογισμός: δημόσιες δαπάνες, φόροι)

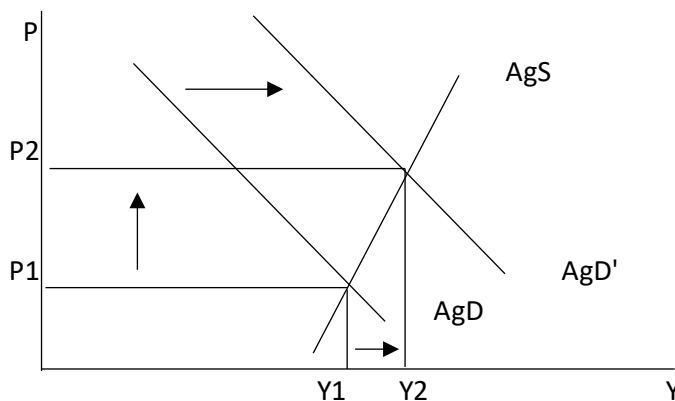
Κυρίως Θέμα

- Επεξήγηση του σημαίνει επεκτατική δημοσιονομική πολιτική (υψηλότερες δημόσιες δαπάνες ή λιγότεροι φόροι).
- Η άσκηση επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής συνιστά κρατική παρέμβαση

- Αναφορά στην σχολή οικονομικής σκέψης του Keynes, που υποστήριξε ότι το κράτος θα πρέπει να παρεμβαίνει όταν μια οικονομία είναι σε ύφεση, σε αντίθεση με την σχολή των Κλασικών / Νεοκλασικών οι οποίοι υποστήριξαν ότι η οικονομία αν αφεθεί ελεύθερη, θα οδηγεί πάντα σε ισορροπία.
- Ο Keynes υποστήριξε ότι το συνολικό εισόδημα της οικονομίας στην βραχυχρόνια περίοδο καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τις δαπάνες που προγραμματίζουν να κάνουν τα νοικοκυριά, οι επιχειρήσεις και το κράτος. Περισσότερες προγραμματισμένες δαπάνες θα οδηγήσουν στην πώληση περισσότερων αγαθών και υπηρεσιών από τις επιχειρήσεις. Το γεγονός αυτό θα οδηγήσει τις επιχειρήσεις να παράγουν περισσότερο προϊόν και κατά συνέπεια να προσλάβουν περισσότερους εργαζομένους.
- Οι κρατικές δαπάνες είναι μέρος της δαπάνης της οικονομίας $Y = C + I + G + NX$.
- Η καμπύλη IS απεικονίζει τη σχέση ανάμεσα στο επιτόκιο και στο επίπεδο του εισοδήματος που διαμορφώνεται στην αγορά αγαθών και υπηρεσιών.
- Υψηλότερες δημόσιες δαπάνες ή λιγότεροι φόροι οδηγούν σε υψηλότερη προγραμματισμένη δαπάνη η οποία οδηγεί σε αύξηση της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών και επομένως σε υψηλότερο εισόδημα
- Το πόσο θα μεταβληθεί το εισόδημα της οικονομίας από την αύξηση των δημοσίων δαπανών ή την μείωση των φόρων, εξαρτάται από την οριακή ροπή προς κατανάλωση, η οποία προσδιορίζει την επίδραση του πολλαπλασιαστή των δημοσίων δαπανών ή φόρων.
- Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική (υψηλότερες δημόσιες δαπάνες ή λιγότεροι φόροι) αυξάνει την προγραμματισμένη δαπάνη και μετατοπίζει την καμπύλη IS προς τα πάνω (δεξιά) και επομένως αυξάνεται το εισόδημα, αλλά ταυτόχρονα αυξάνεται το επιτόκιο. Το υψηλότερο επιτόκιο που διαμορφώθηκε, οδηγεί σε περιορισμό των επενδυτικών σχεδίων εκ μέρους των επιχειρήσεων (αποτέλεσμα εκτόπισης – crowding out).

- Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική, στην βραχυχρόνια περίοδο θα μετατοπίσει την καμπύλη συνολικής ζήτησης της οικονομίας προς τα δεξιά, με αποτέλεσμα την αύξηση του εισοδήματος και την αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών.

Επίλογος

- Η άσκηση επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής, δεδομένου ότι όλες οι υπόλοιπες συνθήκες μένουν σταθερές, οδηγεί στην βραχυχρόνια περίοδο σε υψηλότερη προγραμματισμένη δαπάνη η οποία οδηγεί σε αύξηση της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών, η οποία συμβάλλει στην αύξηση της απασχόλησης και στην δημιουργία υψηλότερου εισοδήματος και άρα επιδρά θετικά στην αντιμετώπιση της ύφεσης

Η μείωση όμως των επενδύσεων λόγω του αυξημένου επιτοκίου αντισταθμίζει σε έναν βαθμό, την αύξηση του εισοδήματος που προκλήθηκε από την αύξηση των κρατικών δαπανών.

Επιπλέον, οδηγεί και σε αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών, το οποίο αν παραμείνει σε υψηλά επίπεδα για μεγάλο χρονικό διάστημα, σε συνδυασμό πάντα με τις τιμές των αγαθών των υπολοίπων χωρών, ενδέχεται να πλήξει την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων.

Ερώτημα Γ:

Πρόλογος

- Αναφορά στην έννοια και τα είδη της ανεργίας (Ανεργία τριβής, Διαρθρωτική ανεργία, Φυσιολογική ανεργία, Τεχνολογική ανεργία, Συγκεκριμευμένη ανεργία, Μακροχρόνια ανεργία, Ανεργία ατόμων μεγάλης ηλικίας, Κυκλική ή Κευνσιανή ανεργία)

Κυρίως Θέμα

- Δημοσιονομική πολιτική:

Μια επεκτατική δημοσιονομική πολιτική μπορεί να συμβάλλει σε ένα βαθμό στην μείωση της ανεργίας.. (Σύνδεση με το δεύτερο υποερώτημα)

Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική (υψηλότερες δημόσιες δαπάνες ή λιγότεροι φόροι) αυξάνει την προγραμματισμένη δαπάνη και μετατοπίζει την καμπύλη IS προς τα πάνω (δεξιά) και επομένως αυξάνεται το εισόδημα, αλλά ταυτόχρονα αυξάνεται το επιτόκιο.

Η υψηλότερη προγραμματισμένη δαπάνη η οποία οδηγεί σε αύξηση της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών, συμβάλλει στην αύξηση της απασχόλησης και κατά συνέπεια στην μείωση της ανεργίας.

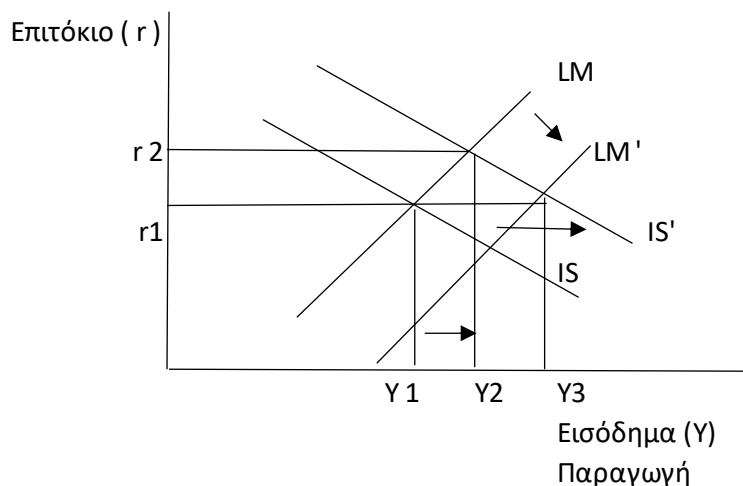
- Νομισματική πολιτική:

Μια επεκτατική νομισματική πολιτική μπορεί να συμβάλλει σε ένα βαθμό στην μείωση της ανεργίας. (Σύνδεση με το πρώτο υποερώτημα)

Συγκεκριμένα η επεκτατική νομισματική πολιτική αυξάνει την προσφορά χρήματος και μετατοπίζει την καμπύλη LM προς τα κάτω (δεξιά) και επομένως αυξάνεται το εισόδημα και μειώνεται το επιτόκιο. Το χαμηλότερο επιτόκιο που διαμορφώνεται, ενθαρρύνει τις επενδύσεις με αποτέλεσμα την αύξηση της προγραμματισμένης δαπάνης. Η αύξηση της προγραμματισμένης δαπάνης οδηγεί σε αύξηση της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών και στην πρόσληψη προσωπικού και επομένως στην μείωση της ανεργίας.

- Ο συνδυασμός των δυο παραπάνω επεκτατικών πολιτικών (δημοσιονομικής και νομισματικής), μπορεί επίσης να συμβάλει στην μείωση της ανεργίας.

Συγκεκριμένα, τόσο η καμπύλη IS όσο και η καμπύλη LM, θα μετακινηθούν προς τα δεξιά. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση του εισοδήματος και την διατήρηση του επιτοκίου, στα αρχικά επίπεδα.

- Η ανεργία έχει πολλές μορφές. Οι δυο παραπάνω πολιτικές, οι οποίες επηρεάζουν την συνολική ζήτηση της οικονομίας, καταπολεμούν κατά βάση την κυκλική ή κευσιανή ανεργία.
- Οι Κλασικοί / Νεοκλασικοί υποστήριξαν ότι η προσφορά δημιουργεί την δική της ζήτηση και επομένως έδωσαν έμφαση στο κομμάτι της προσφοράς της οικονομίας, θεωρώντας ότι η ζήτηση θα ακολουθήσει.

Επομένως, για την μείωση και των υπολοίπων μορφών ανεργίας, χρειάζεται να εφαρμοστούν πολιτικές οι οποίες θα ενισχύουν την συνολική προσφορά της οικονομίας, (αναφορά στις πολιτικές).

- Επιπλέον, σύμφωνα και με την θεωρία των οικονομικών της προσφοράς, ένας παράγοντας που μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της προσφοράς είναι η μείωση των φορολογικών συντελεστών.

Επίλογος

- Τόσο η δημοσιονομική όσο και η νομισματική πολιτική μεμονωμένα, αλλά και συνδυαστικά συμβάλλουν στην καταπολέμηση μερικώς του φαινομένου της ανεργίας.
Για μια πιο συνολική αντιμετώπιση όλων των μορφών της ανεργίας, χρειάζεται και η εφαρμογή επιπλέον πολιτικών που ενισχύουν την συνολική προσφορά της οικονομίας.